

Wykańczanie ścian wewnętrznych

Ten etap prac to już prawie koniec zmagania z budową. Jeszcze tylko tynki, malowanie i z budowy zacznie robić się dom.

Na czym polega tynkowanie tradycyjne?

Tynki tradycyjne z zapraw cementowo-wapiennych stosuje się obecnie przede wszystkim jako podkłady pod warstwy wykańczające np. z gładzi gipsowej lub pod okładziny z płytek ceramicznych. Zaprawy tynkarskie używane do ich nakładania mogą być przygotowywane bezpośrednio na budowie albo – co zdarza się coraz częściej – robione z gotowych mieszanek sprzedawanych w workach (na większe budowy mieszanki takie dostarcza się w silosach).

Tynki cementowo-wapienne wykonuje się jako dwu- lub trójwarstwowe, przy czym pierwsza warstwa, zwana **obrzutką**, pełni funkcję kontaktową, czyli poprawiającej przyczepność. Następna warstwa, grubości 1–1,5 cm, zwana **narzutem**, ma za zadanie wyrównać podłoże i stanowi podkład albo pod gładź wykańczającą, albo pod okładzinę. W grubej wyprawie tynkarskiej można ukryć rozproszone po ścianie przewody instalacji elektrycznej, dlatego w pomieszczeniach przewidzianych do takiego wykończenia nie trzeba wykonywać bruzd pod te przewody.

Dla uzyskania równej powierzchni do układania tynku stosuje się metalowe listwy tynkarskie, które wstępnie osadzone na ścianie, pełnią funkcję prowadnic przesuwanej po tynku łąty, którą wyrównuje się powierzchnię narzutu.

Podczas układania tynków cementowo-wapiennych do wnętrza wprowadza się znaczną ilość wilgoci, którą trzeba usuwać przez odpowiednią wentylację do czasu całkowitego ich wyschnięcia.

Przeciętne zużycie zaprawy na tynk tradycyjny wynosi 25–35 kg/m², zależnie od stopnia równości podłoża.

Tynki tradycyjne najwygodniej nanosić za pomocą agregatu tynkarskiego

Powierzchnię narzutu wyrównuje się za pomocą metalowej łąty

Jak najlepiej rozprowadzić przewody i rury na ścianie?

Sposób rozprowadzenia instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej i grzewczej dobiera się zależnie od materiału ścian oraz przewidywanego ich wykończenia.

Instalacje rurowe prowadzi się w bruzdach wykutych w ścianie lub też za ekranami bądź ściankami instalacyjnymi.

Przewody elektryczne można prowadzić dwojako:

- 1) w bruzdach,
- 2) bezpośrednio w warstwie tynku.

Pierwszy sposób stosuje się głównie w ścianach przewidzianych do wykończenia tynkiem cienkowarstwowym – np. z dokładnie wymurowanych bloczków silikatowych lub z betonu komórkowego.

Sposób drugi, czyli elektryczne instalacje wtynkowe, stosuje się wtedy, gdy tynk na ścianach ma mieć grubość przynajmniej 1,5 cm.

Ze względu na słabą przyczepność tynku do izolacji przewodów wszędzie, gdzie są one poprowadzone równoległymi wiązkami, należy zastosować otulinę z siatki tynkarskiej lub rozsunąć przewody na odległość 1–2 cm, by zapewnić bezpośredni styk tynku ze ścianą.

Jakie zalety mają tynki gipsowe układane na mokro?

Starannie wykonane tynki gipsowe gwarantują idealnie gładką powierzchnię ścian i sufitów

Tynki gipsowe należą obecnie do najczęściej wykonywanych wypraw ścian i sufitów. O ich popularności zdecydowała przede wszystkim łatwość nakładania i wyrównywania oraz krótki czas schnięcia, mimo że są nieodporne na długotrwałe zawilgocenie i łatwiej ulegają uszkodzeniom mechanicznym niż tynki tradycyjne.

Prawie wszystkie rodzaje tynków gipsowych można nakładać jednowarstwowo, co znacznie przyspiesza roboty tynkarskie, które ze względu na krótki czas wysychania wypraw (przeciętnie do 14 dni) nie powodują dłuższych przerw w innych pracach wykończeniowych.

Do pokrywania ścian wykonanych z tradycyjnych materiałów – cegieł i pustaków ceramicznych, drobnowymiarowych elementów betonowych, bloczków z betonu komórkowego i silikatów murowanych na zwykłą spoinę – stosuje się gipsowe tynki pocienione o średniej grubości 10–15 mm. Producenci oferują kilka odmian tych tynków różniących się twardością powierzchni i przystosowanych do różnych sposobów wykańczania (przez zacieranie, filcowanie, strukturyzowanie lub zaciąganie). Czas ich wiązania z reguły przekracza 3 godziny, co ułatwia organizację robót.

Na budowach domów jednorodzinnych stosuje się zaprawy sprzedawane w workach, przystosowane do ręcznego mieszania i nanoszenia.

Co powinno się zrobić, żeby tynki były idealnie równe i gładkie?

Taką powierzchnię uzyskuje się przez nakładanie gładzi. Stosuje się ją jako warstwę wykańczającą zarówno na tradycyjnych wyprawach cementowo-wapiennych, jak i na tynkach gipsowych. Produkowane są dwie odmiany gładzi – z gipsu i anhydrytu.

Gładzie gipsowe są twardsze, ale trudniej je szlifować niż anhydrytowe. Grubość warstwy wygładzającej powinna wynosić średnio ok. 2 mm, co wymaga zużycia ok. 2 kg suchej mieszanki na 1 m² wyrównywanej powierzchni.

Przed nałożeniem gładzi na surowy tynk cementowo-wapienny jego powierzchnię trzeba zagruntować preparatem wzmacniającym, który zapobiegnie wykruszaniu się luźno związanych ziaren tynku w czasie naciągania warstwy wygładzającej.

Wygładzanie przeprowadza się najczęściej dwuetapowo. Najpierw naciągana jest wstępna warstwa wyrównująca z gęstej zaprawy, a po jej wyschnięciu i przeszlifowaniu nakłada się cienką warstwę wygładzającą.

Szczególnej dokładności wymaga wykonanie gładzi na ścianach, na których montowane będzie oświetlenie skierowane równoległe do jej powierzchni.

Jaką wielkość mają płyty g-k i jakie są ich rodzaje?

Standardowe płyty g-k mają grubość 12,5 mm i szerokość 1200 mm, a ich długość wynosi 2000–3000 mm. Produkowane są w następujących odmianach:

- **GKB** – zwykłe – do pomieszczeń, w których wilgotność powietrza nie przekracza 70%,
- **GKBI** – wodoodporne do pomieszczeń, w których wilgotność jest okresowo większa, ale nie będą narażone na trwałe zawilgocenie (np. łazienki, kuchnie), a ponadto:
- **GKF** – ogniodporne,
- **GKFI** – ognio- i wodoodporne.

Co to są suche tynki?

Suchymi tynkami nazywa się wykończenie ścian wykonane z płyt gipsowo-kartonowych. Dzięki temu, że eliminują

foto: Rigips

Z płyt gipsowo-kartonowych można wykonać nie tylko suche tynki, ale również sufity podwieszane

mokre roboty wykończeniowe, umożliwiają użytkowanie pomieszczeń już po kilku dniach od wykończenia ścian tą techniką.

Po zamocowaniu i zaszpachlowaniu spoin płyt uzyskuje się równą i bardzo gładką powierzchnię – nadającą się do malowania, tapetowania lub układania płytek ceramicznych. Suche tynki umożliwiają też wyrównywanie i korektę pionowości nawet bardzo nierównych ścian – bez potrzeby nakładania grubych warstw wyrównujących.

W domach mieszkalnych suche tynki można stosować właściwie we wszystkich pomieszczeniach, z tym że w łazience czy kuchni powinny to być odmiany wodoodporne.

Z płyt g-k można też wykonywać ekrany maskujące bruzdy i kanały instalacyjne. Po wykończeniu ekrany takie mają wygląd nieodbiegający od reszty ściany.

Jak mocuje się do ścian suche tynki?

W dwojaki sposób – bezpośrednio na plackach kleju gipsowego lub na pasach kierunkowych przyciętych z takich samych płyt.

Bezpośrednio można mocować płyty g-k do względnie równych ścian. Na pasach mocuje się je, gdy konieczna jest korekta pionowości lub gdy ściany są bardzo nierówne.

Montaż płyt jest stosunkowo prosty i jeśli wykonuje się go starannie, uzyskuje się wykończenie wysokiej jakości.

Układanie płyt na pasach kierunkowych przeprowadza się dwuetapowo. Pasy płyty o szerokości ok. 6 cm przykleja się do ściany w rozstawie 60 cm, korygując pionowość przez zwiększanie lub zmniejszanie grubości warstwy kleju lub – w razie potrzeby – przez zastosowanie podkładek z kawałków płyty. Pasy powinny wyznaczać równą i pionową płaszczyznę. Następnego dnia na powierzchnię pasów nakłada się pacą zębatą równą warstwę kleju i przykleja płyty, dobrze je dociskając. Złącza płyt powinny zawsze pokrywać się z pasami kierunkowymi.

Najbardziej popularne farby do wnętrza to emulsje akrylowe, dostępne w dowolnym kolorze wg wzornika

Jakimi farbami maluje się obecnie ściany wewnętrzne?

Rodzaj farby do malowania ścian i sufitów powinno się dobierać do rodzaju pomieszczenia (suche czy o podwyższonej wilgotności) i intensywności jego użytkowania. Większość gotowych do użycia farb to wodne dyspersje tworzyw sztucznych komponowane z różnych żywic polimerowych modyfikowanych dodatkami poprawiającymi właściwości użytkowe. Do wyboru są niżej opisane farby:

Poliocjanowe. Można je nakładać na cienkie powłoki z farb klejowych. Wykazują znaczny skurcz przy wysychaniu, co po wielokrotnym malowaniu może powodować łuszczenie się powłoki.

Akrylowe. Są elastyczne, mają dobrą przyczepność do podłoża i wysoką zdolność krycia. Uniwersalne, więc powszechnie stosowane.

Lateksowe. Są elastyczne i mają dużą odporność na ścieranie oraz wysoką paroprzepuszczalność. Stosowane do malowania ścian wymagających częstego zmywania.

Alkidowe. Tworzą szczelne, odporne na wodę powłoki o wysokiej przyczepności do podłoża. Stosowane głównie jako far-

by izolujące do maskowania plam, a także jako matowe „lamperie” w zastępstwie farb olejnych.

Mineralne (wapienne, metylocelulozowe). Obecnie rzadko stosowane (i to tylko w pomieszczeniach suchych) ze względu na niewielką trwałość powłok. Sprzedawane w postaci białego proszku do zarabiania wodą.

foto: Śmieżka

Co to są farby strukturalne i jak się je stosuje?

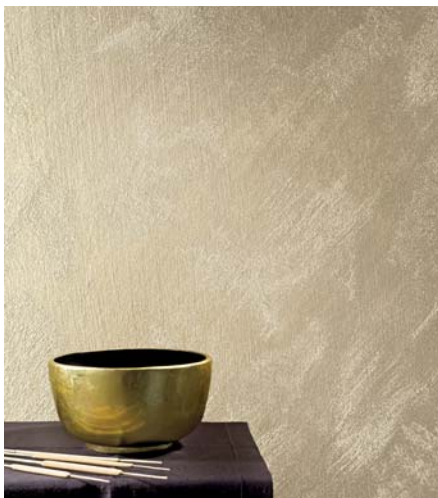
Są to farby nadające gładkim ścianom fakturę, a więc zastępujące tynki dekoracyjne. W porównaniu z tynkami farby te dużo łatwiej się nakłada, a czynność ta jest mniej pracochłonna. Pod farby strukturalne nie

trzeba też wyrównywać podłoża, mogą one nawet posłużyć do zamaskowania nierównych tynków.

Farby strukturalne to zazwyczaj gęste masy zawierające wypełniacze o różnym uziar-

nieniu – dzięki nim na pomalowanej powierzchni tworzy się faktura.

Strukturę na malowanej powierzchni można też stworzyć dzięki proszkom lub pastom dodawanym do zwykłej farby akrylowej. Farby strukturalne można nanosić na ścianę za pomocą specjalnych wałków gumowych lub z gąbki albo irchy. Do wykańczania pomalowanych powierzchni używa się pędzla, szpachelki, grzebienia bądź też szablonu.

fol. Dekorator

fol. Beckers

fol. Magnat

Dzięki różnym sposobom nakładania farb strukturalnych możliwe jest uzyskanie rozmaitych efektów dekoracyjnych – ograniczeniem jest jedynie fantazja wykonawcy

Czym lepiej malować: wałkiem czy pędzlem?

Większość obecnie stosowanych farb można nakładać zarówno wałkiem malarskim, jak i pędzlem. Wybór narzędzia do malowania zależy głównie od umiejętności malarza (wałkiem maluje się łatwiej) oraz od gładkości podłoża i pożądanej struktury powierzchni.

Tynki tradycyjne lub strukturalne ze względu na nierówności powierzchni lepiej malować pędzlem, bo umożliwia to wprowadzenie farby w zagłębienia. Włosie pędzla powoduje też wcieranie farby w podłoże, co zapewnia lepszą jej przyczepność. Jednak malowanie pędzlem na gładkich powierzchniach, np. płyt gipsowo-kartonowych czy gładzi gipsowej, może powodować powstawanie smug od pędzla, zwłaszcza gdy użyjemy gęstej farby. Dlatego takie powierzchnie lepiej malować wałkiem, który pozostawia gładką powierzchnię. Jeśli przyczepność poprzednich

warstw do podłoża jest słaba, może nastąpić „nawijanie się” starych powłok wskutek przyklejenia się ich do przetaczającego się wałka.

fol. Argo

Żeby farba nie rozchłapywała się podczas malowania wałkiem, warto kupić specjalne wiaderko i pasujący do niego ociekacz

fol. Argo

Jaką tapetę przykleić w przedpokoju?

W pomieszczeniach, w których ściany mogą być narażone na uszkodzenia (przedpokoje, korytarze, klatka schodowa), warto zastosować tapety z włókna szklanego. Wzmacniają one podłoże, a dekoracyjne sploty włókien tapety nadają ścianie estetyczny wygląd. Po przyklejeniu tapety te maluje się specjalną farbą odporną na wielokrotne zmywanie i szorowanie.

Tapety z włókna szklanego można pomalować na dowolny kolor

fol. Decodore

Jaką tapetę zastosować w salonie? Czy są specjalne tapety do kuchni?

Do salonu, sypialni i innych pomieszczeń, nieszczęśliwie narażonych na zabrudzenie, polecane są najtańsze, ale i najmniej trwałe tapety papierowe.

Do pokoi dziecięcych chętnie wybierane są papierowe tapety o żywych kolorach. Przewidziane do krótkotrwałego użytkowania, bo niedrogie, więc można sobie pozwolić na ich częstą wymianę.

Do kuchni i łazienki oferowane są specjalne kolekcje tapet winylowych o dużej odporności na szorowanie. Nie dorównują one jednak trwałością i odpornością na zabrudzenie okładzinom ceramicznym, nie warto więc ich układać zwłaszcza w sąsiedztwie kuchenek i zlewozmywaków, gdyż w takich miejscach szybko pokryją się bardzo trudnymi do usunięcia osadami tłuszczu.

foto. Decodare

Wzorzyste tapety papierowe optycznie zmniejszą wnętrze, lepiej więc w małym salonie przykleić je np. tylko na jednej ścianie

Co to są raufazy?

Są to tapety o wyraźnej fakturze, przeznaczone do malowania. Fakturę powierzchni uzyskuje się dzięki umieszczonym między warstwami papieru wiórkom drzewnym różnej wielkości i o różnym rozmieszczeniu. Do malowania raufazy należy używać farb akrylowych dobrej jakości. Takie tapety można wielokrotnie przemaalowywać.

Jakie płytki ceramiczne nadają się do wykańczania ścian w kuchni i łazience?

Na ścianach układać można wszelkiego rodzaju płytki ceramiczne. Do każdego rodzaju płytek można dokupić rozmaite listwy ozdobne i tzw. dekory. Bardzo trwałe są okładziny z płytek szklonych: odporne na szorowanie, działanie detergentów oraz temperatury do 160°C, dlatego takie płytki najczęściej stosuje się na ściany pomieszczeń wilgotnych, jakimi są kuchnia i łazienka. Wymagania co do parametrów technicznych płytek ściennych są niewielkie, nie są one bowiem narażone (tak jak płytki podłogowe) na ścieranie bądź uderzanie.

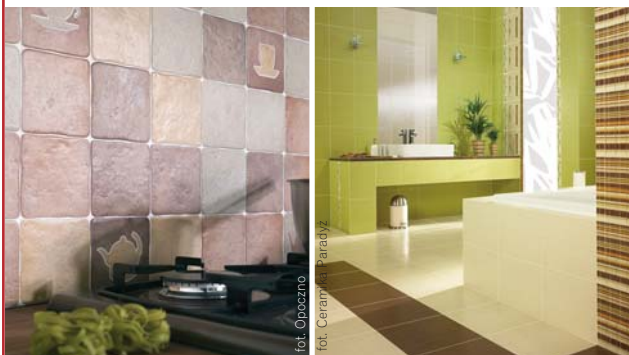

foto. Opoczno

Ściany w kuchni i łazience można wykańczać płytkami dowolnej wielkości

foto. Opoczno

Ile kosztuje wykończenie ścian wewnętrznych?

Rodzaj wykonanych prac	Materiał	Robocizna (średnie stawki)
Tynkowanie	tynk cementowo-wapienny – 0,4–0,8 zł/kg;	20 zł/m ²
	tynk gipsowy – 0,5–0,9 zł/kg; gładź gipsowa biała – 1,90 zł/kg	15 zł/m ² (przetarcie i szlifowanie)
Układanie suchych tynków z płyt g-k	płyta g-k: od 10 zł (9,5×1200×2000 mm), do 30 zł (12,5×1200×2600 mm); wkręty – 50–70 zł/1000 szt.; klej gipsowy – ok. 1 zł/kg	28 zł/m ²
Malowanie	farba akrylowa – od 2,60–10 zł/l; farba lateksowa – od 11–15 zł/l	8 zł/m ² (malowanie dwukrotne)
Tapetowanie	tapety papierowe – od 25 zł/rolka; tapety winylowe – od 35 zł/rolka; tapety z włókna szklanego – 2 zł/m; klej do tapet – 7 zł/opakowanie 400 g	12 zł/m ²
Ułożenie i spoinowanie płytek ceramicznych	płytki ceramiczne ścienne – od 24 zł/m ² ; kleje do płytek – od 1 zł/kg; masy do spoinowania – od 2 zł/kg	45 zł/m ² (płytki 20×25 cm); 50 zł/m ² (płytki 10×15 cm)

Łączny koszt prac wykończeniowych związanych z wykończeniem ścian wewnętrznych zależy od ich powierzchni, rodzaju wybranych materiałów wykończeniowych oraz cen robocizny. W domu o powierzchni 150 m² na te prace trzeba przeznaczyć min. 30 tys. zł.